

NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

Narodowe Święto Niepodległości to najważniejsze polskie święto narodowe związane z odzyskaniem niepodległości w 1918 roku, po 123 latach zaborów.

W XVIII w. silna niegdyś Rzeczpospolita zaczęła się chylić ku upadkowi co doprowadziło do trzech rozbiorów Polski, ostatni trzeci rozbiór trwał od roku 1795, przez 123 lata, aż do 1918 roku kiedy to, 11 listopada, Rada Regencyjna (organ sprawujący władzę nad Królestwem Polskim) przekazała władzę nad wojskiem, Józefowi Piłsudskiemu, który dzień wcześniej powrócił z internowania w Magdeburgu, a w trzy dni później rozwiązała się, przekazując mu pełną władzę ustanawiając go Naczelnikiem Państwa. Powstała Druga Rzeczpospolita. Odzyskiwanie przez Polskę niepodległości było procesem stopniowym. Uzasadnieniem może być zbiegnięcie się wydarzeń w Polsce z końcem I wojny światowej na świecie (tego samego dnia miała miejsce kapitulacja Niemiec na froncie zachodnim).

- 5 listopada 1916 – wydanie przez władze niemieckie i austriackie aktu gwarantującego powstanie Królestwa Polskiego w bliżej nieokreślonych jeszcze granicach, ale zawierające sformułowania dotyczące stworzenia polskiej armii. Wydanie aktu wiąże się z faktem, że przedłużająca się I wojna światowa zmusiła państwa centralne do poszukiwania rekruta w okupowanym Królestwie Kongresowym.
- 14 stycznia 1917 – rozpoczęcie działalności Tymczasowej Rady Stanu oznaczające formalne zaistnienie Królestwa Polskiego.
- 12 września 1917 – przejście obowiązków głowy państwa przez Radę Regencyjną
- 7 października – ogłoszenie niepodległości Polski przez Radę Regencyjną^[2]
- 23 października 1918 – powołanie rządu Józefa Świerzyńskiego.
- 31 października 1918 - rozbrojenie wojsk austro-węgierskich w Krakowie.
- z 6 na 7 listopada 1918 powstanie w Lublinie Tymczasowego Rządu Ludowej Republiki Polskiej z Ignacym Daszyńskim na czele.
- 10 listopada 1918 – przyjazd Józefa Piłsudskiego do Warszawy
- 11 listopada 1918
 - przekazanie przez Radę Regencyjną władzy wojskowej (będącej częścią zwierzchniej władzy państwowej) Józefowi Piłsudskiemu. Piłsudski zostaje Naczelnym Dowódcą Wojsk Polskich;
 - po pertraktacjach Piłsudskiego z Centralną Radą Żołnierską wojska niemieckie zaczęły wycofywać się z Królestwa Polskiego;
 - rozbrojenie w nocy niemieckiego garnizonu stacjonującego w Warszawie;
 - objęcie nadburmistrzostwa miasta Poznania przez Polaka, Jarogniewa Drwęskiego.
- 12 listopada 1918 – Rada Regencyjna powierza Józefowi Piłsudskiemu misję stworzenia rządu narodowego.

- 14 listopada 1918 – rozwiązanie się Rady Regencyjnej i przekazanie zwierzchniej władzy państwowej w ręce Józefa Piłsudskiego. Piłsudski zostaje głową państwa (na razie bez formalnego określenia nazwy urzędu).
- 15 listopada 1918 - Nr 204 Monitora Polskiego otrzymuje podtytuł „Dziennik Urzędowy Republiki Polskiej”. Zmiana nazwy państwa polskiego z „Królestwa Polskiego” na „Republikę Polską”.
- 17 listopada 1918 – Józef Piłsudski mianuje Jędrzeja Moraczewskiego prezydentem ministrów Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej.
- 19 listopada 1918 – wojska niemieckie zakończyły wycofywanie się z Republiki Polskiej.
- 22 listopada 1918 – podpisanie dekretu o podstawach ustrojowych państwa polskiego. Józef Piłsudski obejmuje urząd Tymczasowego Naczelnika Państwa.
- 27 grudnia 1918 – wybuch Powstania Wielkopolskiego w Poznaniu.

Dzień 11 listopada jako **Święto Niepodległości** ustanowiono świętem państwowym po raz pierwszy dopiero 23 kwietnia 1937 roku. Do czasu wybuchu II Wojny Światowej obchodzone dwukrotnie w 1937 i 1938 roku. W latach 1939-44 podczas okupacji hitlerowskiej oraz w okresie od 1945 do 1989 roku, w czasie rządów komunistycznych obchodzenie Święta Niepodległości było zakazane. Dopiero w roku 1989, ustawą Sejmu, przywrócono obchody tego święta, od tego roku Narodowe Święto Niepodległości jest najważniejszym świętem państwowym a dzień 11 listopada jest dniem wolnym od pracy.

Poniżej dwa dekrety opublikowane w "Dzienniku Praw Państwa Polskiego" nr 17 z 1918 roku pod pozycjami 38 i 39

1918 listopad 11, Warszawa - Dekret Rady Regencyjnej do narodu polskiego o przekazaniu władzy wojskowej Józefowi Piłsudskiemu

Wobec grożącego niebezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego, dla ujednostajnienia wszelkich zarządzeń wojskowych i utrzymania porządku w kraju, Rada Regencyjna przekazuje władzę wojskową i naczelné dowództwo wojsk polskich, jej podległych, Brygadierowi Józefowi Piłsudskiemu. Po utworzeniu Rządu Narodowego, w którego ręce Rada Regencyjna, zgodnie ze swymi poprzednimi oświadczeniami, zwierzchnią władzę państwową złoży, Brygadier Józef Piłsudski władzę wojskową, będącą częścią zwierzchniej władzy państwowej, temuż Rządowi Narodowemu zobowiązuje się złożyć, co stwierdza podpisaniem tej odezwy.

Dan w Warszawie, dnia 11 listopada 1918 roku.

Aleksander Kakowski

Józef Ostrowski

Zdzisław Lubomirski

Józef Piłsudski

1918 listopad, Warszawa - Pismo Rady Regencyjnej do Naczelnego Dowódcy Wojsk Polskich Józefa Piłsudskiego składającego w jego ręce władzę państwową

Do Naczelnego Dowódcy Wojsk Polskich Józefa Piłsudskiego. Stan przejściowy podziału zwierzchniej władzy państwowej, ustanowiony odezwą z dnia 11 listopada 1918 roku, nie może trwać bez szkody dla powstającego Państwa Polskiego. Władza ta powinna być jednolita. Wobec tego, kierując się dobrem Ojczyzny, postanawiamy Radę Regencyjną rozwiązać, a od tej chwili obowiązki nasze i odpowiedzialność względem narodu polskiego w Twoje ręce, panie Naczelnny Dowódcu, składamy do przekazania Rządowi Narodowemu.

Dan w Warszawie, dnia 14 listopada 1918 roku.

Aleksander Kakowski

Zdzisław Lubomirski

Józef Ostrowski

Opracowanie własne Ryszard Jaśkowski